

Ljusnarsbergs kommun
kommun@ljusnarsberg.se

Beslut efter uppföljning för grundskolan efter riktad tillsyn i Kyrkbacksskolan F-5 i Ljusnars- bergs kommun

Skolinspektionens beslut

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljusnarsbergs kommun att i enlighet med det datum som nedan listas vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

För området **trygghet och studiero** samt **bedömning av elevers behov av svenska som andra språk** ska åtgärder vidtas senast den **1 september 2020**. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag redovisas till Skolinspektionen skriftligen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen konstaterar att Ljusnarsbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att eleverna har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I det ingår:

- att det finns vuxna närvarande där otrygga situationer och konflikter uppstår i de allmänna utrymmena inomhus i samband med raster och mellan lektionerna, till exempel i korridorerna,
- att söka möjligheter för att eliminera de faktorer som skapar otrygghet i de allmänna utrymmena inomhus, såsom möblering och elevflöde,
- att det finns vuxna närvarande där otrygga situationer och konflikter uppstår på rasterna, till exempel vid skolans multiarena,
- att värdegrundsarbetet kring elevers språkbruk intensifieras och
- att undervisningen planeras och genomförs så att studiero främjas.

Ytterligare brist som tillkommit i denna uppföljning

Skolinspektionen konstaterar att Ljusnarsbergs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för elever och att undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. (5 kap.14 § och 15 § första stycket skolförordningen (2011:185))

Åtgärder

- Rektorn ska se till att en bedömning görs om en elev eller elever i behov av undervisning i svenska som andraspråk och även anordna sådan undervisning.

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Ljusnarsbergs kommun under hösten 2018. Skolinspektionen fattade den 11 december 2018 beslut efter riktad tillsyn i Kyrkbacksskolan, som då var en skolenhet och omfattade förskoleklass och årskurs 1-9. Under våren 2019 genomförde Skolinspektionen ett uppföljningsbesök utifrån de brister som framkom i beslutet från december 2018. Skolinspektionen fattade sedan ett beslut den 30 augusti 2019. Skolan hade då delats upp i två skolenheter, varav en omfattande förskoleklass samt årskurs 1-5 och en omfattande årskurs 6-9, och beslutet omfattade båda enheterna. I beslutet bedömdes bland annat att flera brister i verksamheten fortfarande kvarstod. Skolinspektionen har den 10-14 februari 2020 genomfört ytterligare ett upp-

följningsbesök i Kyrkbacksskolan F-5. Intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan, lärare och elever har genomförts. Vid besöket genomfördes även lektionsobservationer i årskurs 1-5.

Sammanfattande bedömning

Vid uppföljning av beslutet från den 30 augusti 2019 bedömer Skolinspektionen att alla brister utom bristerna avseende trygghet och studiero är avhjälpta.

Skolinspektionen bedömer vidare att det kvarstår brister i skolans arbete med att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Skolan har både ett främjande och förebyggande arbete och har gjort insatser för att det ska råda studiero och vara en trygg skola. Även om såväl tryggheten som studieron på skolan har förbättrats, framkommer det att det fortfarande finns elever som upplever en otrygghet och att det finns otrygga områden samt att det inte råder studiero i alla klasser.

Skolinspektionen bedömer vidare att det har tillkommit en brist avseende bedömning av elevers behov av att läsa svenska som andraspråk.

Skälen för Skolinspektionens beslut

Trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister inom området trygghet och studiero för Kyrkbacksskolan F-5. Skolinspektionens tillsyn visar att det finns elever som upplever otrygghet i skolan, både i allmänna utrymmen inomhus och utomhus vid raster, och att det förekommer verbala kränkningar och bristande respekt mellan elever. Utredningen visar att det finns ett förebyggande arbete för att säkerställa att det ska vara tryggt på skolan genom att det exempelvis finns rastvärdar både utomhus och inomhus på skolan. Trots detta framkommer det att elever inte känner sig trygga på vissa platser på skolan och att elever även blir kränkta både verbalt och fysiskt.

Det framkommer vidare att studieron fortfarande brister i några klasser vilket leder till att elever inte alltid kan koncentrera sig på sitt skolarbete under lektionstid. Utredningen visar att det förekommer ett främjande och förebyggande arbete och att insatser görs i de klasser där det inte råder studiero, men att eleverna trots det fortfarande inte har studiero i några klasser.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319-320) framgår bland annat följande. Det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. Det förebyggande arbetet är centralt. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal om de gemensamma värden som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö.

I läroplanen anges att rektorn har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I läroplanen anges vidare att även skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Skolinspektionens utredning

Alla elever på Kyrkbacksskolan F-5 har fortfarande inte en trygg miljö där elever respekterar varandra. Tillsynen visar att det finns elever som upplever otrygghet och att det finns otrygga områden på skolan. Av intervjuer med elever framkommer att det finns otrygga områden framförallt inomhus i skolans korridorer där det förekommer konflikter när eleverna har rast. Elever blir exempelvis slagna eller knuffade. Vuxennärvaron är låg i den korridor som eleverna främst beskriver som otrygg. Rektorn och lärarna uppger att det efter insatta åtgärder har skett en förbättring av tryggheten där. Rektorn bekräftar dock att det fortfarande kan uppstå otrygga situationer i korridoren och lärarna uppger att möbleringen kan bidra till att det blir rörigt. I intervju med eleverna framkommer vidare att det inte finns så mycket att göra på rasterna och att skolan stängt ner sin multiarena på grund av det tidigare var bråk där mellan elever. Detta bekräftas även av rektorn. Elever uppger vidare att det också förekommer nedsättande kommentarer om elevers utseende och att ett grovt språkbruk används mellan elever, vilket bidrar till otrygghet.

Av skolans plan mot kränkande behandling läsåret 2019/2020 och av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att skolan har ett förebyggande arbete för att skapa trygghet på skolan. Skolan kartlägger bland annat elevernas upplevelse av trygghet via enkäter. Skolan har utifrån kartläggningarna gjort insatser i form av flera rastvärdar generellt och även extra rastvärdar vid områden som eleverna har uppgett som otrygga. Av intervjuer och inkommen dokumentation samt planen mot kränkande behandling läsåret 2019/2020 framgår vidare att skolan har genomfört ett omfattande värdegrundsarbete från och med starten av höstterminen 2019 till exempel i form av relationsskapande aktiviteter. Skolan har även anordnat olika föreläsningar för både elever, lärare och vårdnadshavare i syfte att skapa trygghet och motverka kränkningar. Skolans egen trygghetsenkät visar att tryggheten förbättrats något för eleverna i årskurs 4-6

höstterminen 2019 jämfört med vårterminen 2019. Den senaste enkäten visar dock att 7 av 140 elever som besvarat enkäten uppger att "det stämmer ganska dåligt eller inte alls" respektive "stämmer ganska bra" och att 41 elever uppger att det de känner sig ganska trygga på skolan. Det framkommer även att elever även blir slagna på skolan. Det är 3 elever som uppger att "det händer ofta" och 30 elever säger att "det förekommer ibland."

Alla elever på Kyrkbacksskolan F-5 har fortfarande inte studiero. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, lärare samt elever framkommer att studieron varierar för eleverna i några klasser. I de klasser där det inte råder studiero kan det vara både högljutt och elever kan röra sig i klassrummet och störa andra elever som försöker att arbeta med sina arbetsuppgifter. Det framkommer att det i en klass råder studiero när eleverna har sin mentor, men inte när de undervisas av andra lärare. Elever uppger även att det inte är studiero på de lektioner som de har tillsammans med parallellklassen. Av en lektionsobservation framgår att det förekommer att arbetsuppgifterna inte fyller hela lektionstiden, vilket leder till ett lågt arbetstempo för eleverna och att de ägnar sig åt annat än lektionens planerade innehåll. Rektorn, lärare och elevhälsan bekräftar att det i några av skolenhetens klasser fortfarande inte råder studiero. Både rektorn och lärare uppger att de är väl medvetna om problematiken och att de har pågående insatser i dessa klasser både på individ- och gruppnivå. Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer vidare att det även pågår ett främjande och förebyggande arbete för att skapa studiero. Eleverna har bland annat fasta placeringar i klassrummet, lärarna har samma struktur för lektionerna och elevernas mobiltelefoner samlas in varje morgon för att sedan återlämnas i slutet av skoldagen. Rektorn uppger även att han använder sig av samma vikarie i årskurs 1-5. Rektorn följer vidare upp studieron genom att göra lektionsbesök och samtala med elevhälsan, elever, lärare och elevernas vårdnadshavare.

Svenska som andraspråk

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att bedöma om elever kan vara i behov av att läsa svenska som andraspråk brister. Utredningen visar att skolan inte gör någon bedömning av detta i årskurs 1-5, trots att skolan har många elever som har ett annat modersmål än svenska i dessa årskurser, och svenska som andraspråk anordnas inte för någon elev. Därmed finns en uppenbar risk att elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk inte ges sådan undervisning.

Rättslig reglering

Enligt skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk, om det behövs, anordnas för:

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska.

Skolinspektionens utredning

Elevers behov av att läsa svenska som andraspråk i årskurs 1-5 tillgodoses inte. Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att det inte görs någon bedömning av elever som kan vara i behov av att läsa svenska som andraspråk i årskurs 1-5. Följaktligen anordnas inte heller svenska som andraspråk för någon elev i årskurs 1-5. Bedömningen görs först från och med årskurs 6.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kyrkbacksskolan F-5 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ljusnarsbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Åsa Rasmussen

Föredragande
Signerat av: Åsa Rasmussen

X Maria Sundkvist

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Sundkvist

Skolinspektionen

2020-04-02
Dnr 41-2020:807
8 (9)

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kyrkbacksskolan F-5

Bilaga 1: Fakta om Kyrkbacksskolan F-5

Skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 10-14 februari 2020. Tillsynen har omfattat områdena undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, betyg och bedömning, värdegrund, trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling, grundläggande förutsättningar för skolenheten samt styrning och utveckling av verksamheten.

Kyrkbacksskolan F-5 är en kommunal grundskoleenhet i Ljusnarsbergs kommun. Skolenheten delar lokaler med Kyrkbacksskolan 6-9. Enheterna utgjorde fram till och med vårterminen 2019 en skolenhet. Skolenheten omfattar förskoleklass och årskurs 1-5. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Den inre organisationen består av två arbetslag.

Måluppfyllelse

Det finns ingen nationell statistisk att tillgå för skolenheten.

Ljusnarsbergs kommun
kommun@ljusnarsberg.se

Beslut efter uppföljning för grundskolan efter riktad tillsyn i Kyrkbacksskolan 6-9 i Ljusnars- bergs kommun

Skolinspektionens beslut

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljusnarsbergs kommun att i enlighet med det datum som nedan listas vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

För området **trygghet och studiero** ska åtgärder vidtas senast den **1 september 2020**. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag redovisas till Skolinspektionen skriftligen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen konstaterar att Ljusnarsbergs kommun inte uppfyller författningsskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att eleverna har en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I det ingår:

- att studieron följs upp och utvärderas,
- att rektorn tillsammans med lärarna, och utifrån utvärderingen och i dialog med eleverna, tar fram tydliga och förankrade strategier och regler för att skapa studiero,
- att alla lärare tillämpar de gemensamma regler som beslutats på skolenheten för att skapa studiero,
- att lärarna ges den kompetensutveckling som de behöver för att skapa och bibehålla studiero på lektionerna,
- att det finns vuxna närvarande där otrygga situationer och konflikter uppstår i de allmänna utrymmena inomhus i samband med raster och mellan lektionerna, till exempel i korridorerna,
- att söka möjligheter för att eliminera de faktorer som skapar otrygghet i de allmänna utrymmena inomhus, såsom möblering och elevflöde,
- att det finns vuxna närvarande där otrygga situationer och konflikter uppstår utomhus på rasterna, till exempel vid skolans multiarena,
- att arbetet kring att motverka rasism intensifieras och
- att värdegrundsarbetet kring elevers språkbruk intensifieras.

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde tillsyn i Ljusnarsbergs kommun under hösten 2018. Skolinspektionen fattade den 11 december 2018 beslut efter riktad tillsyn i Kyrkbacksskolan, som då var en skolenhet och omfattade förskoleklass och årskurs 1-9. Skolinspektionen genomförde under våren 2019 ett uppföljningsbesök utifrån de brister som framkom i beslutet från december 2018. Skolinspektionen fattade sedan ett beslut den 30 augusti 2019. Skolan hade då delats upp i två skolenheter, varav en omfattar förskoleklass samt årskurs 1-5 och en omfattar årskurs 6-9, och beslutet omfattade båda enheterna. I beslutet bedömdes bland annat att flera brister i verksamheten fortfarande kvarstod. Skolinspektionen har den 10-14 februari 2020 genomfört ytterligare ett uppföljningsbesök i Kyrkbacksskolan 6-9. Intervjuer med rektorn, representanter för elevhälsan, lärare och elever har genomförts. Vid besöket genomfördes även lektionsobservationer.

Sammanfattande bedömning

Vid uppföljning av beslutet från den 30 augusti 2019 bedömer Skolinspektionen att brister i området trygghet och studiero kvarstår men att bristerna avseende undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd samt det systematiska kvalitetsarbetet är avhjälpta.

Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister i skolans arbete med att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av studiero. Eleverna i vissa klasser och på vissa lektioner har fortfarande inte studiero. Tillsynen visar till exempel att det saknas gemensamma och väl förankrade regler och förhållningssätt som tillämpas av alla lärare, vilket är en grundläggande förutsättning för att främja studiero. En sådan samsyn tillsammans med en tydlig lektionsstruktur och ett tydligt ledarskap i klassrummet är centralt för att skapa en god studiemiljö på lektionerna. Skolan följer inte heller upp studieron lika tydligt som till exempel tryggheten på skolan. Att kartlägga i vilken utsträckning eleverna uppfattar att de kan arbeta ostört och koncentrerat på lektionerna är ett första steg i ett systematiskt förebyggande arbete.

Tillsynen visar vidare att vissa elever fortfarande är otrygga och att det förekommer otrygga platser på skolan, trots att omfattande främjande, förebyggande och åtgärdande insatser har genomförts för att förbättra tryggheten. Även om tryggheten har förbättrats, förekommer fortfarande både fysiska och verbala konflikter på skolan, vilka ibland är kopplade till elevers olika etnicitet. Rektorn behöver därför tillsammans med lärare, övrig personal och elever följa upp och utvärdera insatserna för att se i vilken utsträckning dessa genomförts och är effektiva.

Att eleverna är trygga och har studiero är viktiga mål i sig. En trygg och stimulerande lärandemiljö är också en av de viktigaste förutsättningarna för att eleverna ska kunna inhämta och utveckla kunskaper. Mot bakgrund av skolans låga kunskapsresultat är det därför viktigt att arbetet för att skapa en trygg och utvecklande studiemiljö i skolan bedrivs strukturerat, uthålligt och intensivt.

Skälen för Skolinspektionens beslut

Trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister inom området trygghet och studiero. Skolinspektionens tillsyn visar att eleverna inte har studiero i vissa klasser och på vissa lektioner. Det handlar både om att elever stör andra elever och att elever inte ägnar sig åt det som är syftet med lektionerna. Riktade insatser har visserligen genomförts för att förbättra studieron, men dessa insatser har inte fått tillräckligt genomslag i verksamheten. Tillsynen visar till exempel att regler och förhållningssätt för att främja studieron varken är tillräckligt förankrade eller tillämpas konsekvent. Därmed saknas i praktiken gemensamma och väl förankrade rutiner och förhållningssätt bland lärarna, vilket är en grundläggande förutsättning för att främja studiero.

Vidare visar tillsynen att det fortfarande finns elever som upplever otrygghet, trots att skolan vidtagit omfattande åtgärder när det gäller såväl det förebyggande som åtgärdande arbetet för att öka tryggheten. Det finns fortfarande otrygga områden på skolan

och det förekommer både fysiska och verbala konflikter. En del av dessa är kopplade till etnicitet.

Då en trygg och stimulerande lärandemiljö är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper behöver arbetet med detta intensifieras på skolan.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319-320) framgår att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. Det förebyggande arbetet är centralt. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal om de gemensamma värden som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö.

Av läroplanen framgår att skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens utredning

Studieron för eleverna

Delar av undervisningen på skolan präglas inte av studiero. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, lärare och elever samt lektionsobservationer framgår att det varierar om eleverna har studiero eller inte. Det framgår att studieron varierar mellan klasser och ämnen, men också beroende på vilken lärare som bedriver undervisningen. Av intervjuer med elever samt lektionsobservationer framgår att elever i vissa klasser och på vissa lektioner går omkring i klassrummet, sätter sig på andras platser samt pratar högljutt och uttalar svordomar i klassrummet, och på så sätt stör andra elever och skapar oro. Det förekommer att elever kastar papper och pennor i klassrummet. Vidare framgår att elever på vissa lektioner sitter överksamman, använder sina mobiltelefoner eller pratar med bänkkamrater i stället för att ägna sig åt det som är syftet med lektionen. Rektorn och lärare uppger att riktade insatser har satts in i de klasser där det inte råder studiero. Det handlar till exempel om arbete med gruppdynamik och handledning till lärare.

Även om vissa främjande och förebyggande åtgärder har vidtagits för att förbättra studieron, så visar tillsynen att dessa inte har fått tillräckligt genomslag i verksamheten. Rektorn och lärarna uppger till exempel att det finns gemensamma ordningsregler på skolan, exempelvis att elevernas mobiltelefoner ska samlas in före lektionsstarten om de inte ska användas i undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever samt lektionsobservationer framgår dock att dessa regler inte omfattas eller tillämpas av alla lärare och elever. Av lärarintervjun framgår till exempel att det är oklart om det är bestämt att alla elever ska ha fasta placeringar i klassrummen. Eleverna uppger att det varierar om de har fasta platser i klassrummet och om mobiltelefonerna samlas in när de inte ska användas, vilket också bekräftas av lektionsobservationer. Flera elever känner inte heller till skolans ordningsregler, medan andra säger att de gör det. Rektorn uppger att han inte har följt upp i vilken utsträckning reglerna tillämpas, och att han inte känner till om den tidigare rektorn har gjort det. Av ingivna dokument framgår att studieron inte följs upp i skolans årliga elevenkät.

Tryggheten på skolan

Tillsynen visar att skolan har vidtagit omfattande åtgärder för att förbättra tryggheten. Av ingivna dokument och samtliga intervjuer framgår att flera förebyggande och åtgärdande insatser har genomförts under läsåret. Exempelvis kartläggs elevernas upplevelse av trygghet via enkäter, vilket bland annat har resulterat i att antalet rastvakter har utökats. Vidare framgår att skolan under detta läsår genomfört ett omfattande värdegrundsarbete, bland annat bestående av relationsskapande aktiviteter och olika föreläsningar för både elever, lärare och vårdnadshavare. Skolans egen trygghetsenkät höstterminen 2019 riktad till elever i årskurs 7-9 visar att tryggheten förbättrats något sedan vårterminen 2019.

Trots dessa insatser visar tillsynen att skolan fortfarande inte utgör en tillräckligt trygg miljö där elever respekterar varandra. Rektorn och lärare uppger att de nyligen har stängt den multiarena som finns på skolgården på grund av att det förekom konflikter där. Av intervjuer med elever och elevhälsan framgår att konflikter förekommer både i form av muntliga kränkningar och fysiskt våld. Det framgår att dessa konflikter ibland har sin grund i motsättningar mellan nyanlända elever och elever födda i Sverige. Trygghetsenkäten hösten 2019 visar att 72 av 114 elever i årskurs 7-9 upplever att rasism förekommer på skolan. Av intervjuer med elever på Kyrktorpsskolan F-5 – som skolenheten delar lokaler med – framkommer att det är otryggt i de korridorer där de har sina klassrum och elevskåp, eftersom de där blir utsatta för slag och knuffar av elever i de högre årskurserna. Att det finns otrygga områden på skolan bekräftas även av representanter för elevhälsan, trygghetsteamet och närvaroteamet. Den ovan nämnda trygghetsenkäten påvisar att korridorerna anses vara de mest otrygga platserna på skolan. Av samma enkät framgår att endast 44 av 114 elever uppger att det stämmer bra att de känner sig trygga på skolan medan 21 elever säger att det stämmer ganska dåligt eller inte alls. Vidare framgår av såväl denna enkät som enkäten för våren 2019, samt av elevintervjuer, att relativt många elever upplever att de inte blir respektfullt bemötta av vuxna på skolan och att de vuxna inte ingriper när de ser eller vet om att någon elev är mobbad. Representanter för elevhälsan, trygghetsteamet och närvarogruppen uppger

dock att deras uppfattning är att alla vuxna ingriper när något inträffar. De uppger också att rektorn betonat att alla vuxna måste reagera på eventuella kränkningar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kyrkbacksskolan 6-9 uppfyller inte de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ljusnarsbergs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

På Skolinspektionens vägnar

X Hans-Göran Arvidsson

Föredragande

Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Maria Sundkvist

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Sundkvist

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Kyrkbacksskolan 7-9

Bilaga 1: Fakta om Kyrkbacksskolan 6-9

Skolenheten besöktes av Skolinspektionen den 10-14 februari 2020. Tillsynen har omfattat områdena undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, betyg och bedömning, värdegrund, trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling, grundläggande förutsättningar för skolenheten samt styrning och utveckling av verksamheten.

Kyrkbacksskolan 6-9 är en kommunal grundskoleenhet i Ljusnarsbergs kommun. Skolenheten omfattar årskurs 6-9 och delar lokaler med Kyrkbacksskolan F-5. Enheterna utgjorde fram till och med vårterminen 2019 en skolenhet. Skolenheten leds av en tillförordnad rektor, som även är rektorn för Kyrkbacksskolan F-5, och en biträdande rektor. En ny ordinarie rektor kommer att tillträda i april 2020.

Måluppfyllelse

Av nationell statistik framgår att 51,0 procent av eleverna i årskurs 9 uppnådde kunskapskraven i alla ämnen våren 2019, och att 69,4 procent var behöriga till yrkesprogram. Motsvarande andelar för riket var 75,5 respektive 84,3 procent. Den genomsnittliga betygspoängen var 179,4, att jämföra med 229,8 för riket. Vidare framgår att andelen elever i årskurs 6 med godkända betyg A-E samma år varierade för olika ämnen mellan 60,5 (svenska) och 100,0 procent (slöjd). Den genomsnittliga betygspoängen varierade mellan 7,6 (svenska) och 12,0 (slöjd). I riket var den genomsnittliga betygspoängen 13,5 i svenska och 13,6 i slöjd.